

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esztendőnkön.
Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor.,
negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-utca 94. szám. Telefon 58.
Hirdetések árszabály szerint számítanak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény. — Nyitlér sora 30 fillér.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket,
hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,
hogy a lap szétküldése főmunkadást ne szenvedjen.

Nemzeti ellenállás Bácsme- gyében.

Zombor, 1905. június 30.

Bács-Bodrog vármegye június 28-iki törvényhatósági közgyűlésén két szavazattöbbséggel hozott a nemzeti ellenállást kimondó határozatával, e dicső múlttal bíró törvényhatóság helyet foglalt a nagy hazafiak pantheonjában. Nevéhez, évszázados tradícióhoz most sem lett hűtlen. Bach korszakbeli idők fenyegetik hazánkat, imparlamentáris kormány ül nyakunkon, mely a magyart Ausztria—Bécsnek adófizetővé akarja tenni, nemzeti aspirációink erőszakos elnyomásával lőtünk vér és pénzáldozatot követelvé, és osztrák provinciául hazánkat degradálni.

Évtizedek óta az első eset ez, hogy Bácsmege közgyűlésén a függetlenségi eszme diadalt ült. A vármegye polgárai hiába küzdöttek az aulikus kormány ellen, a közgyűlés többsége leszavazta.

Az országoszerzte hódító függetlenségi eszme felébresztette e megye mindazon férfait évtizedes letárgikus álmukból.

Látni kellett báró Vojnich Istvánt, midőn dühölő sápadtan ott állott perczekig a különféle közbeszólások golyó zápora közepette, hogy az állandó válaszmány se hideg se meleg határozati javaslatát védelmezze. Az egész egy szárnalmas ember vergődésének benyomását tette. Nem találkozott senki, ki az egykori hatalmas főispánt a támadások egész özönétől megvédte volna. A fel-

ébredt megye közönsége elfogja söpörni mielőbb a mindig dirigálni és uralkodni akaró klikket.

Az egész ország az alkotmányunk ellen intézett perfid merényletet hazafias érzéssel, megható egyhangúsággal visszautasítani készül. A mozgalom napról napra növekedik. Összes törvényhatóságaink — egy két aulikus, pecsovits város kivéve — felette nagy lelkesedéssel ezeréves alkotmányunk, tételei törvényeink ellen intézett e halálos csapást — hála a koalíció vezértöbíztségének és egyes jó hazafiaknak — kiparrirozta. Ujjonczot, adót nem adunk, az önként jelentkező ujjonczokat fel nem vesszük, önként befizetendő adókat el nem fogadunk. Hazafias tisztviselő karunkat minden létérdékükbe ütköző intézkedések és támadások ellen a törvényhatóságok saját kebelükből választott jóléti bizottságok által jogvédelemben részesíti. Most látjuk csak igazán, hogy Árpád vére még mindig pezseg ereinkben, nem fajult az el!

A veszedelem óráiban megszűnnek a pártltság, a szenvedélyek elnémulnak. Egyek vagyunk szívben lélekben akkor, midőn a haza veszedelemben forog. A hazaszeretet Geniusa homlokon csókolja az eddig egymás ellen küzdő magyarokat, az ellentétek elnémulnak, mert egy közös sóhaj száll ajkunkon át szívünkéből:

Magyarok Istene! Árpád szelleme!
Légy közlőtünk, némisd el az ármánykodók fondorkodásait, kik nemzet és királya között a viszályt kiélesíteni óhajják, állami önállóságunkat, drága nyelvünket osztrák érdekeknek alárendelni merészkednek.

Mohács szomorú napjai óta ezekért küzd a magyar, de államiságának teljes

kiepitéseért, nyelvének szupremacziójáért még most is kell, hogy egyöntetű nemes elszántsággal kiálljunk a küzdőterre, hogy ellenségünknek, a bécsi kamarillának oda dörögjünk: Elég volt az elnyomatás ezerféle kinjaiból, most már nem úgy lesz. A nemzet öntudatra ébredt. Élni, fejlődni akar, függetlenül, önállóan akar berendezkedni. Érvényt akar szerezni az állam nyelvének a magyarnak, a fiaiból alkotott és véres verejétkkel szerzett adófilléreinkből fenn tartott hadseregben!

Ott vannak a kis államok: Belgium, Norvégia, mely most szakította el az uniót Svédországgal. — Románia, Szerbia, Bulgária, Montenegró, melyek összevéve sem oly nagyok és népesekek, mint Magyarország társországaival együtt; — ezek mindannyian független kis államok, önálló nemzeti hadsereggel és külképvisellel. Csak itt Európa közepén egy nagy folyam mentén, bércezes hegylánczoktól övezve, ringó kalászos rónákon lakik egy vitéz ezer éves multu nemzet, mely 400 év óta kéri a Habsburg dinasztia uralkodóitól, mellyel szövetséget kötött, s mely loyaltásának a csatateren is oly számtalanszor fényes tanujelét adta, hogy adja meg hű magyarjainak azt az önállóságot, azt a függetlenséget, mely Szt. István koronájának csak fényt ad, trónjának örök időkre biztos támaszául szolgál. Legyen meg a teljes harmonia a magyar nemzet és királya között!

Ennek első feltétele azonban az, hogy a jelenlegi törvénytelenül született imparlamentáris kormány menjen, és helyette a többségből vétessék az a kormány, mely a nemzet és királya között feltornyosuló akadályokat a fejlődés utjából ellökje.

E cél előmozdítása érdekében hozta meg Bács-Bodrog vmegye szerdai köz-

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer-
jájánál ugyanis idült

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos ba-
és különösen lábbadozóknál
influenza után ajánlatik.

Sirolin

Emeli az érvényt és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt gyermekek is szeretik. A gyógyszerárban üvegenként 4. — kor-ért kapható

Figyeljünk, hogy minden üveg alantli cizéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-L Roche & Co vegyészeti gyár Basel Svájc.

gyűlésén hazafias határozatát, midőn Fernbach Károly országgy. képviselő bizottsági tag határozati javaslatát magáévá tette.

Végül térjünk át a közgyűlés külső benyomásaira. Midőn a páratelt tanács-teremben a szenvedélyek tetőpontra hág-
tak és izgalmas közbeszólások félbeszakították az ellenkező véleményű szónokot, ott ült az elnökszékben Latinovits Pál főispánunk, ki részrehajlatlan pártatlansággal igyekezett a háborgó tenger hullámaeit elsimítani, s ki igazán bámulatos magatartásával, sokban hozzájárult ahhoz, hogy a közgyűlés ügyeinek közös akarat-
tal sikerült, úgy a nevezetes határozathozatall, mint a többi fontos tárgy sima elintézését keresztül vinni.

Reméljük, hogy Zombor szab. kir. város holnap e hó 3-án szintén csatlakozni fog megyéjének az imént hozott határozatához. S.

*** A főispánok lemondása.** A miniszterelnök és belügyminiszter által fogadott 42 főispán között Latinovits Pál Bács Bodrogh megye, Péter Pál újvidéki és Bezerédy István Szabadka és Baja városok főispánjai is voltak. Mind a hárman beadták lemondásukat. A miniszterek kérték őket, hogy maradjanak meg állásukban és végezzék az ezekkel egybekötött hivatali teendőket. Kristóffy József belügyminiszter azután külön tanácskozott a főispánokkal.

*** Gromon Dezső lemondása.** A politikai államtitkárok közül eddigelt csak Gromon Dezső honvédelmi államtitkár maradt meg hivatalában. Most legközelebb Gromon Dezső felmentése és nyugdíjazása is történik.

*** Az alkotmány védelme Bácsme gyében.** Bácsme gyé szerdai határozata országsszer te a legörvendete sebb benyomá s tette. Arra gondolni sem mert senki, hogy az egykori Bács me gyé ennyire megváltoztassa a nem zeti szellemet, helyezkedvén a legra dikálisabb állá spontra, a fenyegető abszolutismus ellen.

Hála azon férfiaknak, de különösen Fernbach Károly országgy. képviselőnek, ki a furlango san felállított csapdába bele nem ment, kik a hazánk felett tornyosuló veszedelmet oly lelkesedéssel a gyűlésterembe vissza verték.

Baja város ellenállása.

Baja város törvényhatósági bizottsága elé a nemzeti jogok védelmére az alábbi indítvány nyújtott be :

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A nemzeti jogokért folytatott küzdelem suly pontja az országgyűlés képviselőházának 1905. évi szeptember hó 15 ig történt elnapolásával kifelé terelődött és a passzív ellenállás a magyar alkotmány kipróbált védbástyáiban, a törvényhatóságokban talál újból hatékony támogatásra.

Az ország számos törvényhatósága élen Pestvármegyével máris nyíltan állást foglalt, hogy az alkotmány és a törvény által ki szabott jogokat és kötelezettségeket hiven és bátran fogja gyakorolni. Meg fogja védeni az alkotmányt. Oldalmába veszi a hatóság alá tartozó tisztviselőket alkotmányvédő munkájukban.

Nem foghatja fenn semmi kétség az iránt, hogy Baja város törvényhatósága sem fog elzárkózni a hazafi kötele sség-

teljesítés mostani nehéz pillanataiban a nemzeti jogok védelmére.

Erre való tekintettel mondja ki e város törvényhatósági Bizottsága, hogy :

„A jelenlegi kormány a most parlamenti többséget kepező szövö kezet pártok figyelembe vétele nélkül az alkotmányosság látszatával sem bírván, az új kormány kinevezése tudomásul nem vétetik.

Tekintettel továbbá arra, hogy a jelenlegi kormány a képviselőház 1905. évi június hó 21-iki határozatában kifejezett egyenes tilalom ellenére tovább is kormányoz, az országgyűlés mindkét házában történt leszavaztatása daczára helyén megmarad, az ország közvagyonára fölött a képviselőház tilalma ellenére tovább rendelkezik, a törvényhatósági bizottság ez ellen ünnepelesen tiltakozik, az ilyen kormány-
nak semminemű adót én ujonczot rendelkezésére nem bocsát és a hatósága alatt álló tisztviselőit egyenesen eltiltja attól, hogy a meg nem szavazott adók beszédésében és beszolgáltatásában közreműködjenek, valamint a meg nem szavazott ujonczok előállításában segédkezet nyujtsanak az ujonczozás előkészítésében és fogantatásában részt vegyenek, a tartalékosok és póttartalékosok bármiokból való behívására vonatkozó rendeleteket és behívókat kézbesítsenek. Eltiltja továbbá a tisztviselői kart attól, hogy a kormány-
nak az alkotmángba ütköző rendeleteit végrehajtsa.

És amidőn a tisztviselőktől ezen tilalmak tiszteletbentartását a törvényhatóság elvárja, egyuttal őket ezen magatartásukban minden megtámadás ellen tetvényes oltalmába veszi és az őket névben érhető anyagi károkért teljes elégtételt fog nyujtani.“

Ezen indítványomnak a legközelebbi

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TÁRCZÁJA

Kirándulás Cintrába.

(A portugál írók vendéglátása.)

Írta: **Vértesi Károly.**

— A „Zombor és Vidéke“ eredeti tárczája. —

Délelőtti munka, délutánon vigasság — Portugál paradicsom. — Megénekelték. — Templom a Holdnak. — Patkó ívek. — Főlyönvöl. — Meleg volt. — Pazar a természet. — Szokások. — Viszontlátom. — Egő színek. — Taracsok durrogás, hang zúgás. — Élelet hoztunk. — Díszes fogatok. — Isten hozott! — Újságot olvasok. — He nyek te tejében. — Sziklatuskók hevertok — Kanyarulat, kilátás. — Vasco da Gama óriás szobra. — Mikor visszajött. — A Lusidokból. — Dicsőítették. — A világ legszebb helye. — Különböző ízlés. — Cézán. — Csodás építkezés. — Története van. — A hol üdülni lehet. — Hat emeletes — Szíves kalauzolás. — Aspicce oc anum. — Sok méz. — A kupola gömbjében. — Szép a tenger. — Vajda tudna írni róla. — A villámhárítóra kapaszkodott. — Lekaptak. — Megvendégelés. — Lángborok. — Nemzetközi barátságosodás. — A gyenge és erős.

Qui si sana. Olvastam egy Capri-szigeti nyaralón. Ez itt több, itt nem csak gyógyulni, itt üdülni lehet, ezért a helyért megirigyelhetné a portugál királyt bármilyen hatalmas császár, még a németeknek ura is, a ki nyári hőben Norvégországnak Lofotok szigetcsoportjának egyik legszebb helyén, nyaralójában keres üdülést, az égetővé való sugaraktól menekülést.

Nincsen Portugáliának nagyobb szerű építkezése, mint ez a fellegrvárszerű, a középkor pazar szoliditásával épült Penna kastély, Castello Real. Az idő átsiklik rajta, elolvadnak fölötté a századok. A szik-

lacsúcs, melyen épült a sasfészek, közel hatszáz méter magas, a mesébe illő tűndérmű kastély is hat emeletes. Egymás fölött, egymás mellett a falak, kupolák. A legtöbb király épített hozzá valamit, akár széttagolni lehetne a részeket, úgy is teljes egészet képeznének azok. Tömekeleg az, a tájékozatlan nem találna belőle kiutat. Calvalhez őgróf, a király főkamara sa fogadja a társaságunkat, irányítja elággással vezetünket, ő maga is velünk tart a Pallaao Realban. Tündérszeszély épít ilyet. Lekötő látvány.

Érdekesen magyarázza a mór- és a kései gót ízlés vegyülését a régibb részekben. Igazán halásak lehetünk a királynak, hogy ez a fölötté érdekes kastélytömböt minden részletében megnézni engedte. A mórak keleti képzelmének bűbájos képeivel van az tele. Ezt a tündérpalotát is itt kellett hagyniok, mikor az Idér-félszigeten nyolcszáz éves uralmat számítottak már. De ezenkívül mennyi, de mennyi, ma is ép mórkastély maradt itt!

Látunk fényes kápolnát, oszlopos udvart, ragyogó termet sokat. Fogadó, tánc-, éttermet, sőt oroszlanfőtermet, csendes szobát akármennyit. Bennük az elpuhultság kényelme. Minuntalan gyönyörködünk az Atlanti-tenger fényes kékjében, a cintrai hegység zöldjében. Látjuk Collares szőlővel borított halmait, messze híres bo-

rát már ezelőtt is ismertük. Látjuk az Alemejejo' magas fensíkot, melynek a virágaiból sok mézet gyűjtenek a méhek, annyit és olyan jót, hogy híressé teszik róla portugáliát.

A kik legmagasabbra törekedtünk, szédítő uton, fölmentünk a fellegekben firdó, azokkal ezimboráló kupola gömbjébe elfelejthetetlen kilátás élvezni. Lisszabon egyes látható részén túl lehetett látni, a Tejo túlsó parti rónáját, eladdig, a hol a hegycske ütközik az. No de a pazar fényű Atlanti-océnra a kilátás, az valami elragadóan szép. Belemered a tekintet a végtelenségbe. A monda szerint Noe, Lisszabon vidékére jött, hogy világszépét lásson. Szép, szép a tenger, csupa élet, pedig sokat temettek bele, Isten tudná megszámlálni, hány sorsüldözött, kinek sírdomb sem jutott.

Szép a tenger, szép, pedig a lakói folytonosan harczban állanak egymással. Egyiknek az élete, másikkak az enyészétét vonja magával. Vajda János, a nagy bölcselkedő költő, mennyi érdekeset tudna írni a tenger világról! A mozgó turista életben, néha alig jut idő gondolkozni, mélyebb bepillantást tenni a természet törvényeinek a könyvébe.

¹⁾ Alamejejo = Tejon túl, Lisszabontól nézve.

rendes közgyűlés napirendjére való kitűzését kérve, maradtam

Hazafias tisztelettel
Dr. Szirmai Vidor,
lőrvényhatósági bizottsági tag.

A sikarai népiünnepély.

Szép, nemes, hazafias gondolat volt egy ünnepély keretében összegyűjteni városunk és környékének minden rendű és rangú népét, hogy leveletve a hétköznapi gondokat a honfi bánatot egyszer egy éden költökezés nélkül kimulassa magát. Szép ünnepe volt ez a függetlenségi eszme, a nemzeti újjáébredés hajnal hasádnának.

Itt találkoztunk az igazi demokratikus szellem. Úr és köznép, gazdag és szegény együtt vigadott. Együtt álltunk az abszolutizmussal fenyegetett hazát, és azon nemes gondolkodó-ú férfiakat Fernbach Károlyt és Pétert, kik ritka áldozatkészséggel ezt a felelőhetetlen napot szerezték.

Zeneszó kísérettel d. e. 11 órákor hajtották kifelé nemzeti szallagokkal felszerített méz-aros legények a szintén nemzeti pántlikákkal felcírozomázott két áldozati ökröt. A szép menetet rengeteg nép követte.

Délután 1 órákor isszonyu rajokban, mintha bűsura járt volna a nép, ki gyalogszerrel, ki bérkocsin, omnibuszon kifelé igyekezett az ünnepély színhelyére a Sikarába. Forrón perszelt a nap heve és az izadság keverve a kocsik által felkavart porral csak úgy csurgott az emberek testéről. A jó hangulatot azonban nem lohasztotta le az isszonyu hőség és por. Az a gondolat, hogy lesz kitűnő paprikás, bor, sűr quantum satis a legszámánikusabb embert is felvillanyozta. No még a sok látványosság! Gyönyörű fűzifák, nemzeti kő-lótánc, mely több helyén folyt tambura zene mellett; az uri közönség esti mulatsága, Sipos Ferkó zenéje mind mind hozzájárult, hogy a nap fáradalmát az ezreke menő néppen elfelejtse. A forgalom oly élénk volt egész délután a késő hajnali órákig, hogy a sok bérkocsi, — melyek derekasán megszarolták az utazni akaró áldozataikat — és az az egy omnibusz alig bírták a közlekedést lebonyolítani. Egy helyért a szűk és ritka járatu omnibuszon valóságos csatákat vívták. Nem lehetne a jövőben ilyen anomálián segíteni? Hisz a közönség ha már kimegy a Sikarába, mulatni akar nem mérgeledni!

Volt pozna mászás, versenyfutás, stb. Este 7 óra tájban a 20 hatalmas bográcsban főtt ökrök hus paprikás és 2 nyáron sült bárányt kezdtek feltálatni. Rövid fél óra alatt kiürültek a nagy üstök, a jó bezdáni vendégeinknek hatalmas étvágyuk volt, mert az asztalukon elhelyezett 3 üst tartalmát csakhamar elfogyasztották.

A vacsora idő alatt a gyermek-zenekar, cigány és tambura zene tarka összevisszaságban hatalmas disharmonia mellett mulattatta a közönséget. A vendéglő előtti tér is felelte élénk képet mutatott, csak panaszt halottunk az új vendéglőre, hogy az étel árait felette borsos módon felosigátta. Ezt sem szabadna a hatóságnak hallgatag eltűnni, hisz tudomásunk szerint az új vendéglőnek elő van írva az ételek tarifája. Ha ez így tart, a közönség részint a bérkocsik zsarolásai, részint a vendéglős önkénykedő áremelési miatt egyedüli titűlő helyünket a Sikarát kénytelen lesz bovtokálni, mert nem azért van a közönség, hogy egyesek kapzsóságának köitélnek álljanak.

Különbön a szép és lélekemelő népiünnepély a legszebb rendben — kivéve a borközi állapotokat — incidens nélkül folyt le. A rendőrségnek sem volt oka egyetlen esetben is intervenálni.

A jókedvűn mulatozók egész raja csak a reggeli órákban jött vissza a városba.

Városi ügyek.

□ **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a gazdasági munkások segélypénztára javára az egyes munkaadók által fizetendő járulékok 1905. évre szóló összeírásai és kivételti listjroma a m. kir. földművelési miniszter 1900. évi 12102. sz. rendeletének 7. §-a értelmében, folyó évi július hó 1-étől számított 8 napon keresztül a városban tanácstermében közszelére tételt azzal, hogy ellene a felszólamlások, határidőn belül a városi tanácsához benyújthatók.

Hírek.

* **Requiem József főherceg emlékéért.** F. hó 1-én a zombori plébánia templomban d. e. József főherceg lelki üdvéért ünnepélyes r. quiem tartatott. A gyászszertartást F. jér Gyula apát fényes papi segédlettel celebrálta. Jelen voltak az összes megyei és városi hivatalok, főnökeivel. A közös és honvédség tisztikara és egy nagy számú igen distingvált közönség. A városban és a templom tornyáról gyászbölgők hirdették a gyász aktust.

* **Személyi hir.** Klobuecsár Vilmos m. kir. honvédségi adátlus tegnap este Zomborba érkezett az itt elhelyezett honvéd csapatok megszemlélésére.

* **A „Bácska“ szerkesztője.** Amint bennünk értesítenek a „Bácska“ szerkesztését Balogh Ernő fogja ismét átvenni.

* **Anyakönyvi hírek.** 29-30-án elhaltak: Sende Béla 2 hónapos Nasztaszits Sebőköt 45 éves, Suvák István 61 éves és Hasler Andrásné 44 éves. Junius hó 29. és 30-án esküdtek: Bazsek Nándor és Schmidt Katalin Zombor, Orschelbacher József és Dida Marianna Zombor, Móró József és Lukács Szégy Zombor. Junius hó 29. és 30-án született 6 gyermek.

* **Összeesett az utózn.** Nagy csoportosulás támadt pénteken, a kora délutáni órákban a „Vadászkirt“ előtti körzón. Egy szegény nagyváradi szivbajos asszony feküdt élettelenül a gyepon. A szerencsétlen beteg nőt, a vasut, tekintettel nehéz betegségére, utazás közben ápolatás céljából Zomborban kitette. A nehéz beteg elvászorgott nagy nehezen a városi kórházba, hogy ott felvétesse magát, de kérelmével elutasították, tovább vászorgott szegény, míg nem az utózn összeesett. A gyorsan előhívott orvos Dr. Sági infektiókat adott neki, úgy hogy egy kissé eszméletére térvén, elszállította vissza a kórházba, a honnét rövid idővel ezelőtt a legnagyobb kimélettelenséggel kiutasították. Most már felvették a betegot, Igaz a város nem köteles idegen betegeket felvenni, de hol van az emberiség? a humanizmus? Ezt szem elől téveszteni nem szabad.

* **Feljelentés egy zombori fogorvos ellen.** A budapesti bonczintézetben, pénteken délután került a boncoló asztalra Fischl Sándor magyarországi utazó cirkuszigazgató, aki m. hó 25-én halt meg gyanus körülmények között a Szent István kórházban és csak 5 nappal később került a boncolás alá, hogy halálának tulajdonképeni okát megállapítsák. Fischl Sándor Claire Laforte igazgatótól férje, legutóbb Zomborban működött, a tulajdonát képező cirkus most Ujvidéken van. Fischlnek megfújult a fogza és elment egy orvoshoz, aki a fogát kihuzta. A foghuzásnál azonban valami rendtelenség történt, mert Fischlnek csakhamar óriási fájdalom lettek, melynek eredményeként a zombori orvos a betegnek még több fogát kihuzta. A baj ezzel nem-hogy megszűnt, de fokozódott és a súlyosan beteg igazgatót családja a múlt hét

péntekjén felvitte Budapestre és elhelyezte a Szent István-kórházban. Ottan azonnal megállapították, hogy a beteg ember állapota reménytelen, súlyos természetű orobánca volt, azonfelül a vérméregzés tünetei is mutatkoztak, mely vérméregzést a kórház kezelő orvosai szerint, az idézte elő, hogy a beteg ember fogait rozsdás műszerek emelték ki. Fischl Sándor anélkül, hogy eszméletét visszanerte volna, vasárnap délután meghalt, a kórház vezetősége pedig feljelentést tett a zombori orvos ellen, mint aki elővigyázatlaniságból, vagy könnyelműségből a szerencsétlen Fischlnek halálát okozta. Az ügyesség még e héten elszállított a holttestet a morguba és pénteken tartotta meg a boncolást.

* **József főherceg szobra.** Azon felhívásnak, melyet Zombor sz. kir. város az ország törvényhatóságához József főherceg szobrának felállítására tárgyában szétküldött, máris szép eredményt mutat fel, amennyiben Budapest székes főváros tanácsa 20.000 koronát, Bácsbodrog megye közgyűlése 2000 koronát jegyzett a kegyetes célra. A szobor valószínűleg a Margit-Szigeten, a meghaldott főherceg kedvenc tartózkodási helyen lesz felállítva.

* **A bizonyítvány kiosztás napja.** Sok reményt váltott be, még több családot hozott Péter Pál napja a diákoknak, Péter Pál ugyanis a bizonyítvány kiosztás hagyományos napja, amikor érdemjegyekben kapják meg a tanulók a kritikát egy évi tanulmányaikról. Hogy őszinték és illetékesek-e ezek az érdemjegyek, az más kérdés. Tény azonban, hogy e napon sok öröm és sok szomorúság kelt a diákok körében.

* **Pályázat tanulmányi ösztöndíjra.** A zombori izr. négyzet 400 koronás ösztöndíjalapítványára pályázatot hirdet. Pályázhat a zombori kir. gimnáziumból egyetemi vagy művészeti pályára menő zsidó szegény fiú és egyetemi, művészeti, műipari, felső kereskedelmi kiképzésre, esetleg tanítói pályára menő zsidó vallású szegény leány. Pályázni kívánókat felhívom, hogy előmenetelüket és szorgalmukat igazoló iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 3-ig nálam nyújtsák be. Zombor, 1905. június hó 23-án. Özv. Spitzer Mórné, zombori izr. négyzet elnöke.

* **Trautenaus ünnepély.** A 23. gyalogezred Zomborban állomásozó tisztikara 26-án ünnepelte meg a trautenaus ütközést 39-ik évfordulóját. Ezen alkalomból a sikarai erdőben tiszti és legényesek díjlővészetet rendeztek. A tiszti díjlővészetben első díjat Kautz, másodikikat Fischer, harmadikat Marits főhadnagy nyerték el. E díjlővészetben hőügyek is vettek részt, akik közül Sterz őrnagy és Kautz főhadnagy és Kelety százados is nyert díjat. Délután 5 órákor a helybeli közös lakatnyában a tisztikar tennis-matchet és kuglyversenyt rendezett, amelyeken a hőügyek is részt vettek. Tennis-matchen a hőügyek közül Sterz őrnagy és Kautz főhadnagy és Kelety százados is nyerték díjat. A tennis versenyek közül első lett Lorenz hadnagy, második Wessely hadnagy, harmadik Bittermann főhadnagy. A tekeversenyen a szép hölgydíjakat Sterz őrnagy és Kautz főhadnagy nyerték el, míg a tisztek közül első díjat Blaschek százados, második díjat Mayerhofer hadnagy, harmadik díjat Sterz őrnagy nyerte. A legénység között igen sok szép díj osztott ki. A többiek közt megemlítjük, hogy 8 ezüst óra volt. Este a lakatnyai tiszti étkezdében vacsora volt, melyen a tisztikar családjaikkal vett részt.

* **Közgyűlés.** A bácskai komlótermelők egyesületének alakuló közgyűlése folyó évi július hó 5-ik napján reggel 10 órákor Zomborban a vármegyei székhely nagyeremben fog megtartani. Felkérjük

ennélfogva mindazokat, akik az aláírási felhívást íveket még mindaddig vissza nem küldték, hogy azokat azonnal beküldeni sziveskedjenek, hogy az aláírt tagokat külön-külön a fenti közgyűlésre meghívhatjuk. Egyben, miután az alakuló közgyűlés az egyesület létkérdése felett is dönt s már magába véve ezen körülmény is kívánatos, hogy lehetőleg minden tagul jelentkezett legyen azon megjelenjék, már ezuttal is felkértünk mindenkit, aki tagul jelentkezett, hogy a fenti közgyűlésen okvetlenül megjelenjen sziveskedjék. A szükséges elszállásolásra a rendező bizottság gondoskodni fog.

*** A záróünnepély a bezdáni községi iskolában** folyó évi jun. 25-én tartatott meg az iskolások, szülők és számos vendég jelenlétében. Tavassy Lajos, iskolázéki elnök és Molnár Ferenc igazgató, szép beszéddel méltatták a nap jelentőségét és a tanító-testület buzgó működését. Azonkívül a gyermekek szebbnél szebb szavatelában, de még inkább Kis Pál vezetése alatt előadott gyönyörű három és egy szólamú művészes dalában gyönyörködhetett a közönség. Junius 26-án a derék tantestület vezetése mellett az „Irtás nevi” erdőbe rándult az iskola tanulósege, hol trombitaszó és játék mellett késő estig mulatott az apróság. Érdekes volt nézni, midőn délen a község költségén készítet hat óriási bogrács tartalmát (borjúpaprikás, krumpli) osztályonként a fák hús árnyéka alá telepedve mily kitűnő étvágygyal fogyasztotta a 600 főt számláló apróság. A tantestület és vendégek halpaprikás és kitűnő baranyai italok mellett dícsérték a napot és áldoztak Baachus oltárán. Kis Pál tanító kis dalosaival ismét remekelt és bátran elmondható, hogy alig létezik az országban még egy népiskola, melynek ily kitűnő gyermekkara volna.

*** Meghívó** a Zombori Kereskedők Testületének évi rendes közgyűlésére, mely július hó 2-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor, saját helyiségében (Falcione Gyulafele alapítványházban) a következő napirenddel fog megtartatni: 1. A választmány jelentése és beszámolója működéséről. 2. Mult évi számadás és a számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Folyó évi költségvetés megállapítása. 4. 2 alelnök, pénztáros, 2 titkár-helyettes és választmányi választása. 5. Indítványok. 6. Jegyzőkönyv hitelesítése iránti intézkedés. Zombor, 1905. évi június hó 21-én. Dr. Falcione Nándor, elnök, Spitzer Sándor, főtitkár.

*** Rablás.** A közel mult napokban Teltsch Géza zombori lakos vaskereskedőtől 2400 koronát elraboltak Paragán és a tettesek megszűntek. Ez ügyben a nyomozást Nagy M. Lajos palánki járásörmester azonnal bevezette, melynek során megállapította, hogy káros mult hó 29-én d. e. 5 órakor Paragra érkezett, hogy ott a neki ismeretlen egyén által kínált cséplőgép ócska vasrészeit megvegye, de mivel sem cséplőgép, sem oly egyént nem talált, ki cséplőgép ócska vasrészeit eladna, nyomban visszafordult, hogy kimenjen a vasuti állomásra s haza utazzon. Útközben találkozott egy előtte névleg ismeretlen bűncselejtővel cigánygyal, ki hozzá csatlakozva, becsalta a község szélén levő egyik cigány-sátorba, honvá alig hogy belépett, több cigányasszony utána berohant, őt és az őt becsaló cigányt megragadták, földre leteperték s kabátja belsejéből 2400 korona pénzt és a külső zsebéből egy forgópisztolyt elraboltak. Nagy járásörmester káossal együtt azonnal a helyszínre visszautazott, hol a tettesek közül Jovánovics Gájt sikerült csak elfognia, míg a többiek megszűntek. Innen a járó károssal együtt Bácszentivánra utazott, hol a káros lépve vezetett cigányt Nikolics Tóbiás személyében sikerült elfognia. Nikolics a kikérdezésnél előadta, hogy a pénzt ő, Dimitrovics Lázár, Dimitrovics

Lukács, Dimitrovics Milán, Dimitrovics Terka, Jovánovics Jesta, Jovánovics Szteva és Jovánovics Gája cigányok rabolták el s a gunyhóba káro-uzy csalák be, hogy egy zsebkönyv több papíros tettek és ennek tetejére néhány darab 20, 50 és 100 koronás papírpénzt tettek és azt mondták károsnak, hogy azt Dimitrovics Terka cigány leány Felhértémpomon lopott az oitani cigány bírótól, tartalma 600 korona és ők oloón eladják, mert megesküdtek, hogy azt nem költik el, uly ment káros lépve, mit később ő maga is beismeret előbbi állítását megváltoztatva. A járó a tetteseket e vallomás alapján mind elfogta és az újjvidéki kir. törvény-széknek átadta.

*** Nagy ováció.** Megható szép ünnepélyessz között nyújtotta át a Szülők és Sapakók Köre Katzer József szűcsnek azt a dísz oklevelet, mely szerint őt a kör nagy lelkesedéssel egyhangulag díszelnökévé választotta. A kör, küldöttségileg szombaton délen felkereste őt és lelkes beszéd kíséretében átnyújtotta neki a díszoklevelet. Reichenberg alelnök hangulatoktól szép beszéddel azzal kezdte, hogy az Országos Szűcsök és Sapakók Köre Önmagát tisztelte meg, amikor Katzer díszelnökévé választotta, mert nincs tagtárs a szakban, aki hódoló tisztelettel nem ismerné el azokat a nagy érdemeket, amelyek Katzer József nevéhez a szűcsipar fejlesztése és fellendítése körül fűződnek és azzal végé beszédét, hogy a kör hiszi és reméli, hogy az ünnepelt mindenkoron a szűcsipar művészi színvonalára emelésére fordítja szakzerű tudását, kiváló tapasztalatait és nagy tehetségét, melyre a magyar szűcsipar méltán büszke. Az ünnepelt könnyekig meghatva mondott köszönetet.

*** Gyilkosság.** Folyó hó 18-án Alsókaból községben Svédics Dusan ottani lakos, a koromból ittas állapotban hazafel ment, magával hivat Pavlicsin Vazul és Bogdanov György szintén ottani lakosokat azzal a szándékkal, hogy ezek egyike tőle egy löfegyvert — melyet elszándékozott adni — megvásároljon. Lakására érve Svédics és Pavlicsin a fegyver miatt czivakodtak, mire előbb Pavlicsinra lőtt s azt fején és Bogdanovot karján megsebezte. Ezalatt Svédics neje szül. Jovanov Julianna s zoba ajtajuba állott és a karján tartotta Zagorka nevű 2 éves leánygyermekét, kit a Pavlicsinra tett lövés a fején és jobb karján szintén talált oly súlyosan, hogy ennek következtében 1 óra múlva meghalt. Svédics Dusan a felsőkaboli csendőrség által elfogva, a titeli kir. járásbírósnak átadott.

(D. M. K. E. körzkö alatt, az eddigi jóhirű. ARPAD körzkö minőségében a budapesti Szénásy-féle rajzeszköz-gyár új körzkö hozott forgalomba, melynek jövedelméből 5% a D. M. K. E. (Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület) javára szolgál. Ezen kibróbált jöminőségű körzköket minden tanférfit és szülő figyelmébe ajánljuk, kik a magyar ipar támogatását szívókn hirdják.

*** Egy pap megtámadása.** Dr. Schinner Lajos topolyai káplán a napokban ittas állapotban megtámadta Gergely Pál ottani földmérés, s durva szidalmakkal illette. Tettelegessre is vetemedett volna, ha a megtámadott lelkes a község-házára nem szalad.

*** Megmérgezett család.** Izgalmas letartóztatás történt enapokban Plavna bacsmegeyi községben, hol a csendőrség egy Szubotics Miléva nevű szerb leányt tartóztatott le mérgekverésért. A letartóztatott leány ugyanis 2 évvel ezelőtt a Duna tulsó partján lévő Ilok szlavoniai községbe ment szolgálni, hol Mihajlovics Bozónál kapott alkalmazást. A osinos és szorgalmas leányt osakhamar megszerették Mihajlovicsok, s később már nem is mint eszedelt tekintették, hanem mint család-

taggal bántak vele. A szép leányt azonban legjobban szerette a házánál a házigazda 20 éves György nevű fia, aki hamarosan meg is nyerte a leány szívét s attól kezdve a házbeliek tudtán kívül benső szerelmi viszonyt folytattak. A leányt azaz biztatta a leányt, hogy ha a katonasororú átesik, feleségül veszi. A leány hitt a leány igéretének s mindinkább arra törekedett, hogy a leány apjának a szeretetét megnyerje, ami némilog sikerült is. A szerelmi viszony azonban nem maradt következmények nélkül s párhétel ezelőtt a leány kénytelen volt bevallani asszonyának, hogy örvendetes eseménynek néz elébe. Mihajlovicsné, amint a dolgot megtudta, rögtön felmondott a leánynak, akiten aztán attól kezdve pokol lett az élete Mihajlovicséknál, mert még a csabítója is elfordult. A szerencsétlen leány nagy elkeseredésében elhatározta, hogy bosszút áll az egész Mihajlovics családon. A mult szombaton Mihajlovicsné átment Palánkára s vacsora elkészítését a leányra bízta. Este, amikor Mihajlovicsné hazaérkezett, a vacsora már készen volt s amint a családtagok összejöttek, a leány feltárlta a vacsorát. A házigazda egy kisot kellemetlen izünek találta a burgonyafözeléket, de a felesége azzal nyugtatta meg, hogy tavalyi burgonyából van főzve s annak már kissé kellemetlen az íze. Vacsora után lefeküdtek a hábeliek, de osakhamar erős hányingert és görösöket kaptak. Ekkor a leányt orvosról küldték s a leány el is ment s az ajtókat kívülről rázárta a bent kinlódó családtagokra, de nem az orvoshoz ment, hanem elszökött Ilokról s a gőzkompon átment Palánkára és még azon éjjel Plavnára szökött. Mihajlovicsékát és pedig Mihajlovics Bószót, feleségét, 20 éves legényfiát és 16 éves fiát másnap reggel halva találták, csupán egy kis 12 éves gyermek maradt meg, aki a mérgezett vacsorából nem evett. A csendőrség az éltben maradt gyermek vallomása alapján megindította a vizsgálatot s miután a helyszínen megjelent hatóságos orvos is megállapította a mérgezést, a megszökött leányt letartóztatták.

*** Előpaták fürdőre,** mint értesülünk, e hó 26-ig 187 fürdővendég érkezett. Már az előszomban is nagyszámú díszes vendégsereg gyűlt össze e hírneves székely fürdő az ország minden tájáról. Az idej kedvezőtlen időjárás sok látogatót visszatartott, de a rendkívül nagy számban érkezett lakás megrendelések után itélve az idej szezon még a tavalyit is felülmúlja; emlékezetes pedig, hogy tavaly mily abnorm száraz meleg és a fürdőzésre kedvező időjárás uralkodott országszerte.

(Üdvös megrés az orvosi tudományokban. Igen érdekes és szenvedőknek rég kívánatos megrést észlelünk egy régi orvosi elmélethez egy fővárosi orvosi gyógműdjában, a mely felülten kedvező sikerei révén a társadalom legjobb és legműveltebb köreiben gyorsan polgárjogot nyert és rohamosan terjed. Ezen gyógműd a vérgyógyítás (Hemopatia), amely kizárólagosan a vér gyógykezelésével gyógyítja a neurasthénia és egyéb idegbajokat, asthmát, gyomor-, szív- és vesebetegségeit a közhvényt, még pedig sokkal tartósabban és biztosabban, mint bármily más újabb gyógműd vagy gyógyfürdő. E gyógműd megállapította dr. Kovács I. fővárosi orvos, a ki évezredek óta uralkodó humoralpathologia elveit visszatarozta, csakis a test nedveinek kóros elváltozásait keresi a betegségek keletkezését és ezeknek gyógykezelésében a beteg szervek gyógyulását. Elért bámulatos eredményei tudományos hiteltér legényesebben igazolják, mert néha a legválaszósabb betegeket is rövid idő alatt tartósan rendbe hozta. Dr. Kovácsnak Budapesten V., Váci-körút 18. sz. I. em., egy e célra szolgáló rendelő intézete van,

a hol naponta fogad betegetek. Mindazok, kik a fent felsorolt bajok egyikében szenvednek, igaz szívvel ajánljuk vidékünkön is elismert hírneves szakutdóshoz fordulni, mielőtt valamely gyógyfürdőbe mennének.

(**Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy Ferenc József keserűviz valamennyi hasonló vizet tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is fellümulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

(**A valódi hírneves Málnási Székely** székely gyógyforrás viz kapható: Vezérképviselet és főoroktár Dölmagyarország részére Szegeden; Freiberg és Türk ügyvédök. Raktár Zomborban: Weidinger S. és Zs. uraknál; Szabadkán: Sugár Mánóánál; Baján: Gyarmathy Emil gyógy-szerésznél.

(**A víz mint a gyomor- és bélbetegségek óvószere.** Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegnek legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja. A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiküszöbölni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyanoknak kell lennie hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse. Közismert dolog, hogy e célra a mohai Agnesforrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tisztá is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízü borital. Háztartások nagy lévegben a mohai Agnesvizet különösen olcsón szerezhetik be.

Egy hazafias szerb hang.

Politikai helyzetünkre világot vető és a szerb nemzetiség hangulatát visszatükröző sorokat, melyeket lapunk számára Dr. Grujics úr szíves volt beküldeni, im szövegrint leközöljük:

Tudja meg minden magyar és minden igaz hazafi!

Azon intrikákból kifolyólag, amelyekkel a bécsi kamarilla Magyarországot megtartására tör, és a melynek, úgy látszik a mi királyunk Ferenc József áldozatát is esett, kénytelenítve érzem magam arra, hogy a szinigazságot, illetve Ó Felségének saját ajkaitól elhangzott vallomását közléstegyen, a melyekből napnál is lényesebben, minden más érүүл is ékebben kiviláglik — hogy a Habsburg dinastia inkább van a magyar Nemzetre ráutalva, mint a magyar nemzetet a dinastiára.

Az 1868-iki esztendő elején néh. Masirevics Samu gör. kel. szerb érsekpatriárkát Ó Felsége hirtelen Bécsbe hívatta. Sajnos kevés illetékes tényező és újságíró él még abból a korból, akiknek tudomása van arról, hogy milyen elkeseredett harcot folytattak dr. Miletics Szvetozár s társai, a magyarok ellen és az akkori szerb patriárka Masirevics Samu, illetve az akkori szerb klérus közt, amely utóbbinak az élén a diócese akkori adminisztrátora: Angelics Germán állt.

Ó Felsége Masirevics Samu patriárkához a következőket mondta:

„Kedves patriárkám! Dinasztiai érdeke megkívánja, hogy ön most és a jövőben is Magyarország érdekeit istápolja, és nem csak hogy a szerb klérus ily irányú tevékenységét fejtsen ki, hanem hogy a szerb nép magyarjaimmal jó egyetértésben éljen! E célból felelte szükséges, hogy mielőbb egy szerb lapot indítson! Menjen sürgösen

Budapestre, keresse fel gróf Andrássy Gyulát, és beszélje meg vele azt a politikai programot, a melyet a megindítandó szerb lap vallana! Ipsissima verba.“

Őn annak idején az ujjvidéki gör. kel. szerb főgymnasium tanára voltam! Annak idején már több német és magyar ujságban nyíltan állást foglaltam dr. Miletics Szvetozár és társai ellen!

Teljesen váratlanul és meglepetésemre hozzám érkezett akkortájt Masirevics Samu patriárka titkára, hogy ugy engem, mint a bécsi diócese akkori adminisztrátorát: Angelics Germánt magához hívja.

Masirevics patriárka szobájában Grujics Nikanor szerb püspököt találám, hol Masirevics hármunk jelenlétében, német nyelven olvasta fel Ó Felségének fenti nyilatkozatát és felkért bennünket, miszerint nyomban lássunk hozzá, hogy egy szerb ujságot alapítsunk! Egyben meghagyta a két egyházfőnek, hogy engem öltökkel teltelőleg támogassanak! Majd hozzám fordulva ezeket mondta:

„Kedves fiam! Ön mindjárt holnap reggel Budapestre gróf Andrássy Gyulához utazik, és onnan a kész programot fogja elhozni, és mondja meg Ó Kegyelmességének, hogy ön részére az óvadékok lefoglalom tenni.“

Mindez megtörtént, és az 1868. június 1-én általam alapított „Szerbszki Narod“ 1901. januárig szerkesztésében meg is jelent.

Ezek után beakrom bizonyítani, hogy Ó Felségét csak rossz tanácsadók tudták Magyarországot ellen befolyásolni. Mert ha a Habsburg dinasztia érdekei minden áron védve akarja tudni, ugy azt csak erős Magyarország által érheti el. Erősek pedig csak akkor lehetünk, ha a független önálló állam minden atributumával rendelkezünk.

Mindezekről írásbeli adataim vannak, és ha a szerb nemzetiség közt legkisebb gyanus izgatást veszem észre, akkor néh. hírnevű Rajacsics patriárka politikai végrendeletét fogom közzétenni, amelyet ő néhány héttel halála előtt, mint kezdő-hirlapirónak átadott és Ó Felségének abbéli nyilatkozatát, amelyet Angelics Germán püspökkel és velem — báró Molnáry tábornok, mint a gör. kel. szerb. egyházi kongresszus volt királyi biztosa 1872-ben irányítás czéljából Péterváradon közölt.

Ujjvidéken, 1905. évi június hó 28-án.

Dr. Grujics János,
a megszűnt „Szerbszki Narod“
volt szerkesztője.

Törvénykezés.

Járásbíró az ügyvéd ellen.

— Fegyelmi tárgyalás. —

Fura állapotok vannak a közeli bácsalmási járásbíroságnál. Akár állandó rovatot lehetne nyitni a bácsalmási járásbíroságnál uralkodó visszász állapotoknak. Csak néhány hónap előtt történt, hogy egy bírót elhelyeztek onnan, majd egy segédtelek-könyvvezetőt helyeztek el. Néhány hét előtt a kuria rosszalára ítélte a járásbírot, akit egy bajai ügyvéd jelentette fel.

A multból — ez a legújabb eset — a szabadkai ügyvéd kamara fegyelmi válsasztmányának adott munkát a bácsalmási járásbíroságnak.

A fegyelmit dr. Németh Kálmán járásbíró kérte dr. Fischof Géla almási ügyvéd ellen, aki egy polgári ügyben hozott ítélet ellen beadott felülvizsgálati kérelmében a következőket írta: „érthetetlen s beteges gyöngye jogérzésre és ítélőképességre vall“ az ítélet.

Dr. Marton Géza almási orvos ötven korona erejéig perelte Rosenberg Jakab földbirtokost, mert ennek Ilona majorján a cselédeket gyógyította háziorsosa helyett.

Az eljár járásbíró elmarasztalta Rosenberget, aki azzal védekezett, hogy ő sohse hívta Martont cselédéihez, hanem, ha gyógyította a cselédeket, az ő háziorsosát helyettesítette.

A marasztaló ítéletet a következőképp indokolta meg a bíró: „orvosi helyettesítésnek akkor lett volna helye, ha a beteg cseléd ezt tudta volna és abba beleegyezett volna.“

Erre az érthetetlen indokra használta az ügyvéd az inkriminált kifejezéseket és a kamara fegyelmi választmánya az ügyvédnek adott igazat, a bíró feljelentésének fétreléttelével dr. Fischofot felmentette.

§ **Tanfölygölő és tanár.** Dudas Gyula Bács megye volt tanfölygölője, jelenleg zemlénymegyei tanfölygölője itteni működése idejében Roediger Lajos gimnáziumi tanárt mint a vármegyei kört. társulat volt titkárát és muzeumot e kört. minőségben kifejtett működéséért Muhoray álnév alatt egy ujságozikkben élesen megtámadta, Roediger e miatt Dudas ellen nyomtatvány utján elkövetett becsületsértési pört indított, melynek tárgyalása a szegedi esküdt bíróság előtt június 22-én folyt le. Tanuk voltak: Sztanokovits György kir. főmérnök, Budai Gergely főgimnáziumi hittanár, Bittermann Sándor, Wossinszky Mór szokszárdi apátplebános s a muzeumok országos felügyelője, Koza László a történelmi társulat elnöke, Latinovits Géza a történelmi társulat elnöke, Tömörkényi István és dr. Falczon Nándor. A tanuk kihallgatása, a vád és védőbeszéd után az esküdtzék nem találta bűnösnek Dudas, mire a törvényték a vád alól felmentette, a magánpanaszot pedig kötelezte a perköltségek megfizetésére.

Irodalom és művészet.

— **Uj politikai ujság a Székelyföld központján.** Udvarhelyvármegye tudvalóvölge a Székelyföld természetes központja. Körülötte vannak a székelyek összes vármegyéi és így azok kellős-közepén terül el a Székelyföld anyavármegyéje: Udvarhely. Csodálatos, hogy ezen legmagyarabb és magas intelligenciával bíró vármegyében csak az utóbbi évtized alatt lendült fel a hirlapirodalom. A „Székely-Udvarhely“ czimű lap volt az első uttörő, a mely most tíz és fél év után immár hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap jelenik meg Székelyudvarhelyt s amely június hó 25-étől kezdve Dr. Gyarmathy Dezső földbirtokos, Dr. Hínléder Fels Ernő és Dr. Kállay Tamás országgyűlési képviselő, Dr. Pál Ernő, és Dr. Viola Sándor ügyvéd főszerkesztőkkel, Fülei Sz. Lajos jeles székely író szépirodalmi főmunkatárral, Dr. Hínléder Fels Akos politikai felelős szerkesztő- és Betegh Pál lapulajdonos székely közigazdasági s más rovatok társ-szerkesztőségével, függetlenségi és 48-as programmal fog megjelenni. Az első számban, melyet sok ezer példányban küldt az a kiadó: Betegh Pál és Társai könyvnyomtató intézet — Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt vezére ir vezető czikkelyt és Benedek Elek kiváló székely írónk eredeti tárczáit. A „Székely-Udvarhely“ ezután is hetenkint kétszer fog megjelenni s előfizetési ára a régi marad.

Dr. MÁLNAI MIHALYNE

felsőbb leány tan- és nevelőintézete.

BUDAPEST, VI. Teréz-kört 39. I.

Bajáró és bennlakó növendékek. Elemi, polgári és továbbképző osztályok. Korlátolt számú növendékek. Kiváló tanorek. Bannlakó külföldi nevelőnk. Kiváratra bővebb felvilágosítást az igazgatóság.

Nyíltér.*)

Borivőknek a bor keveréséhez!

MATTONI FELE
GLESSHÜBLER
Jarmészes ásványvíz
SAVANYUVÍZ

A dorgó égetése

közömbösíti

a bor savanyúságát,
íze kellemesen pezsgő.

Nem festi a bort.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Elsősorban a **mohai**

AGNES-

forrás mint természetes szénsavdús ásványvíz föltétlenül tisztán, kellemes és olcsó savanyvíz, dúsz szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvószert fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb **gyomor-, légeső- és húgyzúrti betegségeknek.** Azért tehát

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha **gyomor-, bél- és légeső-huruttól** szabadulni akarunk. **Dr. Kétyl.**

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha **máj-, baljoktól és sárgaságtól** szabadulni akarunk. **Dr. Kövér.**

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha a **vesébját** gyógyítani akarjuk. **Dr. Kövér.**

Házartások számára másféltípusúval szemlélve nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval feltöltött viznél, sőt a szóvaladás is olcsóbban adja, hogy az Agnesforrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvív. — Kedvelt borvív. **Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.**

Főraktár: ifj. Heindlhofer R. úrnál.

Ugyanitt ingyen kapható az Agnes-forrás díszes kivitelű ismertető füzetek.

Felvétel az adai földmivessiskolába.

Az adai m. kir. földmivessiskola új tanévi folyó évi október hó 1-én veszi kezdetét, melyre az iskola igazgatósága 4 ingyenes és 15 fizetéses helyre pályázatot hirdet.

Az iskola célja: a kétévés tanfolyamon a fölvetett növendékeket a mezőgazdaság minden ágában — felkarolva növénytermelésnél a vidéken általában termelt gazdasági növényeken kívül különböző miveleti növényeket kísérletezés céljából, állattenyésztésünkénél pedig a tenyészirány megvalósításával a jövőben főként a pirostarka szarvasmarha, valamint angol húsértés tenyésztését üzve — leginkább gyakorlatilag kiképezni, hogy a tanfolyamot végezve, képesek legyenek saját gazdaságukat okserzően miveletni s kezelni, esetleg nagyobb birtokokon mint gazdasági felügyelők, kulcsárok, majorgazdák alkalmazást nyerhessenek.

Pályázati feltételek: 1. Mind a fizetéses, mind az ingyenes helyekre, csakis a 17. életévüket betöltött s a földmivess osztályhoz tartozó ép s erős testalkattal bíró ifjak vétetnek fel. Akik katonakötelezettségüknek eleget tettek, vagy hadmentességet nyertek, a felvételnél előnyben részesülnek.

*) A rovat alatti közlétekről nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Az ingyenes helyekre kizárólag csak szegénysorsú ifjak pályázhatnak s felvétel után ingyen részesülnek az oktatáson kívül élelmezés, lakás (ágyneművel), fűtés, világítás, mosás és orvosi gyógykezelésben.

3. Azon növendékek, kik saját költségükre vétetnek fel, ezen ellátásért évi 300 (háromszáz) koronát tartoznak fizetni negyedévi előleges 75 koronás részletekben.

A folyamodványok **folyó évi augusztus hó 1-ig** adandók be, melyhez a következő okmányok csatolandók:

- a) keresztlevél;
- b) orvosi és újraoltási bizonyítvány;
- c) hatósági erkölcsi bizonyítvány;
- d) iskolai bizonyítvány legalább is négy elemi osztályról;

e) a saját költséges növendékek részéről írásbeli nyilatkozat a szülők, esetleg gyám által kiállítva (s tanuk előtt aláírva), hogy a teljesítendő fizetéseket elvállalják s pontosan teljesítik;

f) az ingyenes helyre folyamodók részéről szükségeltetik hiteles irat, mely feltünteti az illető szüleinek vagyoni állapotát, foglalkozását, valamint folyamodó testvéreinek számát s életkorát;

g) az ingyenes helyre folyamodók folyamodványaikhoz ezenkívül még hatósági szegénységi bizonyítványt kell, hogy csatoljanak.

Figyelemre, hogy azon tanulók kérvénye, kik saját költségükön óhajtanak az iskolába belépni, az igazgatósághoz czímezendők, akik pedig államköltségen óhajtanak magukat felvétetni, azoknak kérvényeiket a nagyméltósági földmivességi m. kir. minisztériumhoz kell czímezni, de az iskola igazgatóságánál beadni.

Bármennyű esetleges tudnivaló és tájékoztatás fentiekben kívül nyérhető az iskola igazgatóságánál szóban vagy írásban.

A folyó tanév végével az iskolából kilépő növendékek mint m. gtárosok, gazdák és felügyelők szeptember 15-ikére leendő belépésre a t. gazdaközönségnek szives figyelmébe ajánlhatnák.

Az adai m. kir. földmivessiskola igazgatósága.

1905.

Bács-Bodrogh vármegye
szabályai járás
Zsablya község.

Pályázati hirdetés.

Zsablya nagyközségben lemondás folyán egy lovasrendőri állás megüresedett, melyre a pályázati kérvények **folyó évi július hó 15-ig** bezárólag alulírott község előjáróságánál nyújthatók be.

Evi készpénzfizetés 600 korona utólagos havi részletekben, melyből a rendőri egyenruházatát is köteles beszerezni; a felszerelést a község adja.

A minősítésre nézve a rendőrségre vonatkozó szabályrendelet intézkedik.

Zsablyán, 1905. évi június hó 13-án.

Nikolits Endre, **Sztojsin J.**
jegyző. II. bíró.

3404. sz.
1905.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye hódásági járásához tartozó Milities nagyközségben az üresedésben levő községi orvosi állásra a pályázatot **folyó évi július hó 31-ig** meghosszabbítottam.

Az orvosi állással egybekötött javadalmazás a következők:

1. Évi 1600 korona készpénzfizetés, 200 korona lakbér havi, illetve negyedévi előleges részletekben a községi pénztárból.
2. Látogatási díj nappal 60 fillér, éjjel 1 korona 20 fillér.
3. Halottköltséglésért 40 fillér.
4. Műtétdíjak:

- a) foghuzásért 1 korona;
- b) külső, a bőr felületén eszközözendő apróbb felvágás vagy szúrásért 2 korona;

- c) seb bevarrás és felnyitás 10 korona.
- d) szülésnél való közreműködés a test külső felületén levő jelentékenyebb dagadtok eltávolítása, fül, szemzajl, egyéb helyen végzendő plasztikus műtétekről 20 korona;
- e) szülésnél végzendő s minden belső nagyobb mérvű műtétekről — ideértve az amputálást is — 40 korona.

Teljesen szegények díjmentesen gyógykezelendők.

Felhívom a folyamodókat, hogy szabály szerinti — s a német nyelv ismeretét igazoló hatósági bizonylattal felszerelve kérvényeiket hozzám fenti határidőre annak is inkább terjesszék be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Hódás, 1905. évi június hó 19-én.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

542. kig. 1905. sz.

Dernye községétől.

Arlejtési hirdetés.

Dernye község előjárósága közhírré teszi, hogy Dernye községben felépítendő község-háza — bikaállal, építési munkalátának biztosítására **folyó évi július hó 3. napjának délelőtti 10 órakor** Dernye község-házánál nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozók meghívatalnak.

Kikiáltási ár a költségvetésileg megállapított 24559 korona 62 fillér.

Bánatpénz kikiáltási árának 10%-a. A tervek, költségvetések és árlejtési feltételek a község jegyzői iródban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Dernye, 1905. évi június hó 14. én.

Dobinszky Lodomér,
községi jegyző.

Tall Simon,
községi bíró.

1251/kig. 1905. szám.

Arlejtési hirdetés.

Okér községe 2 köhid építésére ezenetl árlejtést tűz ki **1905. évi július hó 2. napjának d. u. 2 órájára** azzal, hogy ezen hidak felépítésére egyenkint 3380 kor. 08 fillér van előírva s hogy az árlejtés mindkét hidra együttesen a község tancsalmájában fog megtartatni.

Árlejtészek tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül a község pénztárába letenni az árlejtés megkezdése előtt.

A tervek, költségvetés és árlejtési feltételek a községi jegyzői iródban a hivatalos órák alatt betekintheők.

Okéren, 1905. évi június hó 22-én.

Az előjáróság.

A Mühle-féle

Chrysanthemumok

virágzásuk idején általános feltűnést keltenek.

A Mühle-féle Chrysanthemum gyűjtemény a létező legjobb japáni remekfajokat tartalmazza.

Chrysanthemumjegyzék ingyen és bérmentve.

Mühle Arpád

kertészeti telepe
Temesvár
Arpádtelep.

Világkiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kiüntetés, Grand Prix

Globus-
tisztító-kivonat

jobban tisztít mint bármely más fény-tisztítószert.

Legjobb
szépség-
szert !
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen !

A női szépség
elérésére, tökéletesíté-
sére és fentartására
legkínálóbb és legbiztosabb
a vegyíztta, sem hígynt,
sem ólmit nem tartalmazó,
teljesen ártalmatlan, mi-
den gyógyszerárban,
drogeriában és illat-
szerkereskedésben
kapható

Földes
MARGIT - ORBÁN

A.
Ezen
világítói
aranyos
elavult szep-
lőt, májfoltot,
pattanást, mite-
szert és más
minden bőrbaj-
tót ránczokat, him-
lőhelyeket is, az
arcot fehérre, simára
és üdété varazsolja.
Ára: kis tégely 1 kor., nagy a k.
Margit hálygyor (3-féle színben)
1.50 k., Margit szappan 70 dl.
Margit fogpó (Zahnpaste) 1 kor.
Passan utánérővel vagy a pénz elo-
szel bekládása után küldi a készítő.
FÖLDÉS KALEMEN gyógyszerész, Arad.
Főraktár: Zomborban Mihajlovics István,
Beharcs Emil gyógyszerárban.

Csodás,
gyors és
biztos hatásu.
Törv. védve.
Óvakodjunk
utánzatoktól!

Kérjen ön csak
SELLE és KARY-féle

FREDIN

Legjobb tisztítószer
minden finomabb cipőhöz
sárga és fekete.
Különösen ajánlható Boxer- és Oscarin,
Chevreau- és lakkecipőhöz.
WIEN, XII/1.

A legjobb
reggeli

Könnyen
megemészthető
erősítő

**Kakao,
oldódó,
egy-kettőre készen van.**

SUCHARD

Csokoládé
főzésre és nyersen való
evésre egyaránt
a legjobb

Tiszta
Kakao
és cukor

Grand
Prix
Páris 1900

Műhely áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
múlakatos műhelyemet

folyó évi július hó 1-étől

Trefort-utca 216. szám alá Spitzer-féle
házba helyezem át.

Elvállalok mindennemű disz munkát diszvas-
kapút, lámpákat, kandelláberokat, és petroleum
lámpákat villanyos erőre átszerelék, valamint min-
den-e szakba vágó munkákat elvállalok.

Rajzokkal és költségvetéssel díjtalanul szolgálók.
Tisztelettel **Glasz Lipót**, épület és mülakatos.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel,
tisztá és ment káros alkatrészekből.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„Szarvas“ vagy külcsszappant)

a legjobb és használatban a
legelősb, minden ruhanemű
és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht
György cég Aussigban bárkinék,
a ki bebizonyítja, hogy szappana a
„Schicht“ névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

A világ legszebb asszonya

Pompadour márkiné volt XV. Lajos udvarán. Ő ugyanis használta az utána elnevezett

eredeti Pompadour-pasta

néhai dr. Rix-től, és ezen szorral képes volt a legkésői agy
koráig leányos fiatalágát fenntartani.

Pompadour-pasta az egyedül létező konzerváló- és gyógy-
szer, mely által szeplők, májfoltok, pat-
tanások és minden egyéb más tisztálanságok az arcnak el-
hibázhatlanul eltávolítottatnak, és mi által az arcnak a fiatalos
frissesége a legvégső korig fenntartatik. Ezer még ezer elisme-
rővel az arisztokrácia és művészvilág stb. köréből bizonyítják,
a Pompadour-pasta kitünő hatását és aki egyszer használta
soha többé más szert nem fog használni. Tévedések kikerülése

végott figyeljünk a vásárlásnál, hogy a csomagok plombirozva és minden utasítás dr. Rix-
képmását viselje. Egy tégely ára (hat hónapra elegendő) 1 frt 50 kr.

Pompadour-tej folyékony poudér, csodálatos hatásu, egy üveg 1 frt 50 kr.
Pompadour-poudér, rózsaszínű, krém és fehér, 1 skatulya 1 . 25 .
Pompadour-szappan, kitünő a kéz ápolására, drbja 30 .

Eau Dubarry

azon víz, melynek Pompadour márkiné remek hajdísztét köszön-
hetett, előmozdítja a hajnövést erősíti a fejbőrt, ellensúlyozza
a hajkihullást és a kellemetlen kopaképződést; a hajnak pedig
szelid fényt és bársony puhaságot kölcsönöz, az idősebbi megőszüléstől megóv. Egy üveg ára
1 frt 50 kr. és 2.50.

Főraktár és szétküldés: Vally Rix, Wien, XVIII., Hofstattgasse/34. Mezz
Anton Rix & Bruder. II., Praterstrasse 16.

Zomborban: Svarecz Emil gyógyszerárban.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabad viharmentes

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly

Bécs, III., Hauptstr. 120, saját házában.

Kívánatra ingyen próba, mintakönyv prospectus.

Kronsteiner-féle új színűs Homlokzat-festéke hatós védte.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás, jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katona és civilintézeteknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legelőcsőbb festék homlokzatokra, beltérültre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz. stb. és mindenféle más tárgyhoz. Ezzé négyzetméter ára 2 1/2 kor. Meglehető eredmény. Homlokzat-festék viharmentes, mézben oldható, 19, minta olajfestékkel azonos. Kgr.-ja 12 kr.-tól felfebb.

LEOPOLD GYULA

MINDEN NŐGY ELŐNYE

olcsón és a mellett mégis kiválóan és elegánsan ruházkodik.

Saját érdekében

kérje ezért díjmentesülme

Saját-győzelményünket,

magyet megtekintés végett legyen és bármikor küld a

WIENER MODERN UNION

Bécs, I., Schottenring 10

VERNYEZETTSÉG ÉTVÁGYTALANSÁG IDEGENSÉG
gyógyítására a grunge gtereknek erősbítésére a leghatásosabb készítmény a

KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Valódi tokaji borból készült, több nem létezőtől őszö más készítménnyel Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 8 kor - Kapható gyógyszárakban.

Postán küldi. **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálmán-tér.

Császárfürdő

Elsőrangú kénes hevízu gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kó-, kád-, hölgy-, villamos víz-, szén-savas- és szappanfürdővel.

200 kényelmes lakosztóval. A legszebbidőbb kezelés.

BUDAPESTEN.

téli és nyári gyógyhely

Prospectus kívánatraingyen és bérmenten

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 61.

SZIMON ISTVAN FÉLE
GYÓGYEREJÜ
SÓS-BORSZESZ

MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyvegek

takarók függönyök szőnyegszövetek szőnyegszőnyegek

S. SCHEIN cs. és kir. ház WIEN, I., Bauernmarkt 12. Dústartalmú képes ARÉNYZÉS ingyen és bérmenten

Ön nagyon idősek látszik Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningens**

HAJFESTŐ-SZERREL

LATSCHÉK VILMOS

elismeret legolcsóbb, legszebbidőbb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

HÓTEL PÁRIS SZÁLLODA

BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 25. SZ.

100 szoba 7-20 K-tól feltételek hiánytalanul és villanyvilágítással egy-egy szobá, elegáns kávéház, étterem és káncsarnok a házban. Vilamos vasúti megállóhely az osztra pályaudvarok és hajós fekt.

Dr. Kovács
bárpasztája
3 nap alatt tisztosan hat. Tégelye K 1 20
Dr. Kovács
gyógytára
1905. Győr-u. 17.

"SMITH PREMIER"
képviselőik kerestetnek.

SMITH PREMIER N° 5
képes árjegyzék ingyen.

A VILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE.

GRAND PRIX PARIS 1900

BUDAPEST ANDRÁSSY ÚT

BALASSA FÉLE UGORKATE

használatá által.

Egy üveg ára 2 korona.

Hozzá ugorkaszappan 1 k, püder 1-20, K.

Főosztály: **BALASSA KORNÉL** gyógyszeriára Bpest-Erzsébetváros

KATZER

1/2 részv. társaság megóvó-intézet az első és legnagyobb 1/4 millió részvény-tőke.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Uj-utca 43.

Katzer szőrmeárul az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS

SZERENCSEJE NAGY

VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE

SZERENCSE-SORSJEGYET

KISS KÁROLY és TÁRSA

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19.

SAK VÉLEMÉNY.

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

kiváló összetételű égvényes sós savanyvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyanintén a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniájá és a hasi vérbőségéből eredő májbajok ellen. A „Siculia”-forrás belső használatának fürdésel való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek idült izadmányainál. A tüdőgümőkör kezdetleges eseteiben, valamint a gümős-görvényes nyirkmirigy dagasztatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célszerű segédeszköz képez az elhízás és idült köszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számolt tarthat az orvosok figyelmére.

Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes,
egyetemi tanár, főorvosi tanácsos, a M. Tud. Akad. tagja, stb.

Széküldi a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavat sűrítő gyár r. t. MÁLNÁSFÖRDŐ Hármaszék vm. Csím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapestben: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy szab.

Árpád

RAJZESZKÖZ

az összes közép-iskolákban a legjobbban bevált

MAGYAR KÖRZ

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Globin

a legjobb és legfinomabb czípiótisztítószer

KLYTHIA A BŐR APOLÁSÁRA

RIZSPOR

Legelegánsabb toilette-, bál- és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben,

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz.

Gottlieb Taussig

cs. és kir. udvari toilette-szappan és parfümök, cs. és kir. kamarai szállító.

BECS I., Wollzeile 3, sz.

Zomborban: Weidinger S. és Sz. kereskedő-cégégnél.

Égy doboz 1 frt 20 kr. küldés után, a szög előleges Kapható beküldése után.

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.